

ПРО МЕХАНІЗМИ РУХОМОСТІ МЕТАЛОКЕРАМІЧНОГО ШАРУ В ТЕХНОЛОГІЯХ ТРИБОТЕХНІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ДЕТАЛЕЙ

В.В. Запорожець, В.Н. Стадніченко, О.Н. Трошин, Н.Г. Стадніченко, Р.Н. Джус

У статті зроблена спроба більш детально описати і розкрити механізм беззношеного тертя металокерамічного шару під час використання технологій трибо технічного відновлення. Описано фізичну картину дисипації зовнішньої енергії за умови рухомості цього шару, пропонується фізико-статистична модель динаміки його деформування.

Ключові слова: металокерамічний шар, металокерамічне покриття, технології трибо технічного відновлення, беззношене тертя, дисипація зовнішньої енергії, трибовідновлюючий склад, ефективний об'єм взаємодії.

ABOUT THE MOVEABLE MECHANISMS OF CERAMET LAYER IN THE TECHNOLOGIES OF TRIBOTECHNICAL RENEWAL

V.V. Zaporozhets, V.N. Stadnichenko, O.N. Troshin, N.G. Stadnichenko, R.N. Juice

An attempt to write up and expose the mechanism of unwearing friction of ceramet layer at the use of technologies of tribotechnical renewal is undertaken in the article. A physical picture of dissipation of external energy on condition of this layer mobility is described, the physic-statistical model of dynamics of his deformation is offered.

Keywords: ceramet layer, ceramet coverage, technologies of tribotechnical renewal, unwearing friction, dissipation of external energy, triborenewal mixture, effective volume of cooperation.

ПІДГОТОВКА ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ

УДК 004.825

М.А. Ісаков, М.Ю. Яковлев, Ю.О. Фтемов, О.О. Фуртес

Академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Львів

СИСТЕМА БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН, ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

У статті проведено аналіз існуючої системи підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України, розкрито основні проблемні питання, виявлено недоліки в її організації та причини їх виникнення, встановлено необхідність трансформації системи підготовки військ. Основна увага зосереджена на змінах в системі бойової підготовки з часу прийняття Державної програми розвитку Збройних Сил України на 2006-2011 роки. Розглянуто основні напрямки та перспективи розвитку системи бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України.

Ключові слова: бойова підготовка, Сухопутні війська, Збройні Сили України, програми бойової і командирської підготовки, трансформація.

Вступ

Постановка проблеми. На сьогодні, коли Збройні Сили (ЗС) України повинні бути спроможними не лише забезпечувати оборону держави, захист її суверенітету, територіальну цілісність і недоторканність, але й залучатися до усунення надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, бути готовими до участі в

міжнародних миротворчих операціях відповідно до чинного законодавства, як ніколи постає питання вдосконалення системи бойової підготовки (БП) військ. Крім того, вирішення всього комплексу завдань, пов'язаних з удосконаленням організаційно-штатної структури органів військового управління та військ, а також перехід до формування професійної армії на контрактній основі, переоснащення

Сухопутних військ (СВ) якісно новими зразками озброєння і військової техніки в умовах недостатнього фінансування ЗС України, ставить нові завдання щодо удосконалення бойової підготовки. Тому питання трансформації системи БП СВ ЗС України стає актуальним, а система підготовки військ потребує концептуальних змін [1-3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами удосконалення системи БП військові спеціалісти та науковці займалися постійно. Але попередні дослідження не мали системного характеру, а вирішували окремі завдання.

Так, в [4-8] розглядаються деякі фундаментальні засади розв'язання проблеми модернізації елементів системи БП, а саме: навчально-тренувальних засобів і навчального та полігонного обладнання.

Спроби поєднати всі утворюючі елементи БП в єдину систему не робились, а просто наводився їх перелік [9, 10].

Сьогодні питання удосконалення системи БП є надзвичайно актуальним, і тому без чіткого бачення всіх її складових з метою проведення детального аналізу про якусь ефективну трансформацію не можна вести мову.

У ході науково-практичної конференції, яка проходила 17.07. 2008 року в Командуванні СВ ЗС України, про деякі шляхи удосконалення систем БП та її основних складових говорилось в доповідях [11, 12].

Метою статті є аналіз сучасного стану системи бойової підготовки СВ ЗС України, визначення основних напрямків та перспектив її розвитку.

Основний матеріал

Аналіз системи бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України. Протягом останніх років, з часу прийняття Державної програми розвитку ЗС України на 2006-2011 роки, підходи до БП зазнали кардинальних змін, що стосуються її організації, змісту та характеру, а також критеріїв оцінки готовності підрозділів, військових частин і з'єднань до виконання завдань за призначенням.

Протягом 2005-2006 років всі програми бойової і командирської підготовки СВ були оновлені з метою удосконалення системи БП, підвищення бойової та мобілізаційної готовності військ, підвищення рівня сумісності військ з відповідними структурами ЗС країн – членів НАТО та ЄС під час спільних навчань і виконання завдань у складі багатонаціональних миротворчих контингентів.

Враховуючи уточнені завдання СВ, що пов'язані із сучасними особливостями їх застосування (протидії терористичним актам,

ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій і техногенних катастроф), а також скороченням терміну строкової служби до 12 місяців і переведенням ЗС України на контрактний принцип комплектування, в систему підготовки військ внесені зміни. Сьогодні її зміст визначається за новою схемою і передбачає у навчальному році один цикл навчання тривалістю 11 місяців. У новій системі суттєво переглянуті принципи і порядок планування заходів БП. Командирам надано більше прав у плануванні підготовки підлеглих підрозділів (частин), виборі тематики занять і форм їх проведення. Підсумкова перевірка військ проводиться один раз – наприкінці навчального року в жовтні місяці. В даний час організаційно підготовка військ побудована таким чином, аби постійно мати частку підрозділів, частин і з'єднань, готових до виконання завдань за призначенням.

У підрозділах і частинах СВ збільшилася кількість і підвищилась якість заходів з БП – польових занять і бойових стрільб. З метою заощадження коштів і підвищення ефективності підготовки в умовах обмеженого фінансування започатковане виконання комплексу заходів з розвитку навчальної матеріально-технічної бази підготовки підрозділів і частин, які дозволяють розгорнути бойову підготовку за сучасними стандартами. Так, у військах започатковане впровадження у процес навчання особового складу новітніх тренажерів, лазерних імітаторів стрільби, навчально-тренувальних комплексів, заснованих на використанні комп'ютерних технологій [13].

У СВ ЗС України запроваджена спеціалізована підготовка різних категорій військовослужбовців: військовослужбовців військової служби за контрактом (підготовка офіцерського, сержантського і рядового складу); військовослужбовців військової служби за призовом; особового складу миротворчих підрозділів і персоналу місій; військовослужбовців резерву.

Обов'язковими умовами просування офіцерів по службі стала наявність відповідної курсової підготовки при призначенні на вищу посаду. З метою сприяння прозорості й об'єктивності відбору та призначення офіцерів на відповідні посади для всіх офіцерських посад розроблений і запроваджений Паспорт військової посади. Якщо раніше критеріями відбирання військовослужбовців на посади були, переважно, вимоги стосовно освіти і стану служби, то зараз можливість просування по службі залежить від особистої підготовки військовослужбовця, його відповідності вимогам Паспорта військової посади і рівня готовності підпорядкованого йому підрозділу (частини) до виконання завдань за призначенням.

Підготовка військовослужбовців військової служби за контрактом (сержантського і старшинського складу), створення професійного сержантського корпусу, спроможного взяти на себе обов'язки з виховання та навчання підлеглого особового складу – є одним з основних головних завдань професіоналізації СВ ЗС України. З цією метою створюється система багаторівневої підготовки (перепідготовки) сержантського і старшинського складу.

Для підвищення ефективності БП максимально використовуються можливості участі ЗС України в багатонаціональних навчаннях, миротворчих місіях і міжнародних програмах, що робить суттєвий внесок у підвищення рівня боєздатності підрозділів і військових частин завдяки застосуванню кращого світового досвіду організації і проведення заходів БП.

У зв'язку з тим, що ЗС України беруть активну участь у забезпеченні міжнародної і регіональної безпеки, у військах цілеспрямовано впроваджується мовна підготовка особового складу:

- вивчення іноземних мов курсантами у вищих військових навчальних закладах;
- стаціонарні курси іноземних мов у вищих військових навчальних закладах для військовослужбовців;
- навчання військовослужбовців за кордоном;
- мовна підготовка військовослужбовців у з'єднаннях (тимчасові курси для офіцерського складу – протягом 3 місяців; у системі командирської підготовки – 3 години на тиждень; у системі бойової підготовки військовослужбовців військової служби за контрактом – 1 година на тиждень).

Для зосередження діяльності командирів і всього особового складу СВ на БП здійснюються заходи з їх вивільнення від виконання невластивих функцій (забезпечення харчування, обслуговування та охорони військових містечок тощо).

Результати БП військ за 2006-2009 роки свідчать, що в цілому у СВ ЗС України вдалося досягти підвищення рівня польового вишколу особового складу, забезпечити готовність визначених військових частин і з'єднань до виконання завдань за призначенням. У БП військових частин і підрозділів досягнуто необхідного рівня злагодженості та оперативності в роботі командирів і штабів з питань організації бойових дій на місцевості, плановому відпрацюванні визначеного переліку завдань відповідно до цілей і завдань застосування ЗС України [13]. Щодо підготовки підрозділів і частин СВ ЗС України взагалі, то про це свідчать результати участі України у миротворчій діяльності. Вона впевнено входить до десятки найбільших держав – контрибуторів ООН.

Разом з тим, незважаючи на позитивні зрушення в підготовці військ, повного виконання програм і планів у 2006-2009 роках досягти не вдалося. Головною причиною цього було і є недостатнє задоволення рівня фінансових потреб Міністерства оборони України. Обмежене ресурсне забезпечення негативно відбилася на проведенні практично всіх головних заходів, передбачених Державною програмою, а саме:

- не дозволило провести в повному обсязі заплановані заходи з БП військ;
- унеможливило поступову зміну основних зразків озброєння шляхом закупівлі нових та модернізації існуючих;
- уповільнило темпи комплектування ЗС України військовослужбовцями військової служби за контрактом через низьку конкурентоспроможність професійної військової служби на вітчизняному ринку праці [13].

До теперішнього часу система підготовки військ у ЗС України залишається фактично недосконалою. Як правило, підготовка військ здійснюється з використанням бойової техніки та вимагає значних ресурсів. На практиці матеріально-технічна база підготовки військ не зазнала змін. Відсутні тренувально-моделюючі комплекси, що засновані на сучасних комп'ютерних технологіях. Наявне полігонне обладнання і тренажери практично вичерпали технічний ресурс експлуатації і не забезпечують виконання в повному обсязі програм підготовки військ.

Розпочате впровадження сучасних навчально-тренувальних засобів залишається вкрай низьким, хоча існуюча в Україні наукова, конструкторська та виробнича база дозволяє за наявності фінансових ресурсів забезпечити війська тренажерами, що за технічними характеристиками не поступаються кращим іноземним зразкам. Відсутність достатньої кількості сучасних тренажерів не дозволяє підвищити ефективність БП і зменшити інтенсивність використання бойової техніки у процесі навчання. Сьогодні в ЗС провідних країн світу 40-70% часу БП відводиться для занять на тренажерах [10]. Оцінювання стану парку тренажерів СВ ЗС України показало, що вони морально та фізично застаріли і за технічним станом у процесі БП може використовуватися не більш як 15% існуючих тренажерів [7].

У процес підготовки військ дуже повільно впроваджуються форми та методи навчання, що ґрунтуються на застосуванні комп'ютерних технологій (наприклад, комп'ютерні командно-штабні навчання), дистанційного навчання, як однієї із форм організації навчального процесу з використанням сучасних інформаційних технологій.

У ЗС провідних країн світу в системі БП військ досконало впроваджені аналіз БП та доведення передового досвіду її організації. Системно командири підрозділів, частин і з'єднань надають узагальнений звіт про стан БП, на основі якого старший командир (начальник) реагує і надає допомогу у вирішенні проблемних питань. Відповідно, доведення передового досвіду з організації БП надає можливість командирам усіх ступенів покращити її проведення в своєму підрозділі, частині, з'єднанні. В СВ ЗС України система аналізу БП повністю відсутня [14, 15]. Якщо аналіз БП і проводиться то, як правило, старшим командиром (начальником) з метою видання наказу та покарання призначених винуватців. Узагальнення і доведення передового досвіду в ЗС України кануло в небуття з моменту оголошення незалежності України. Вказані фактори також негативно впливають на організацію БП військ.

У цілому існуючі програми бойової та командирської підготовки дозволяють якісно планувати і проводити її у відповідності до сучасних вимог, але разом з тим в плануванні та організації БП є недоліки, що також суттєво впливають на результати підготовки військ і ставлять питання щодо змін у системі БП.

Аналіз результатів командирської підготовки свідчить, що незважаючи на заходи, вжиті командуванням, рівень професійної майстерності всіх категорій військовослужбовців залишає бажати кращого. Офіцери недостатньо знають організацію та порядок ведення бойових дій, штатне озброєння та бойову техніку. Планові заняття з командирської підготовки частково втратили свою ефективність. В окремих частинах проведення щомісячних планових командирських занять без відриву офіцерів від виконання службових обов'язків у процесі повсякденної діяльності, в результаті відсутності дієвого контролю зі сторони старших начальників за їх проведенням, не дає очікуваних результатів та, у переважній більшості, носить формальний характер. Не досягається необхідний взаємозв'язок тематики занять офіцерів з тематикою підготовки підрозділів, а також із завданнями, що визначені до реального виконання частинами та підрозділами [2, 3, 12].

Самостійна підготовка, здебільшого, проводиться також формально і не дає позитивного результату. На самостійну підготовку впливає відсутність у програмах розкриття змісту тематики занять за предметами навчання, а також відсутність підручників, які б надавали знання, необхідні офіцеру підрозділу, за всіма предметами навчання [12].

Визначення рівня знань офіцерів у ході підсумкових перевірок, контрольних занять безпосередніми командирами (начальниками) здійснюється в переважній більшості поверхнево та не відображає реального стану їх підготовки. Офіцери поступово втрачають зацікавленість у підвищенні свого професійного рівня. Відповідними діючими програмами не визначається необхідний обов'язковий обсяг знань у залежності від посади офіцера [3].

Перехід ЗС України на комплектування військовослужбовцями військової служби за контрактом створює також передумови змін у системі БП. Так, існуюча система, а, відповідно, і програми БП, більш розраховані на підготовку підрозділів, укомплектованих переважно військовослужбовцями строкової служби, тому не зовсім прийнятні для підрозділів, укомплектованих військовослужбовцями військової служби за контрактом і потребують суттєвого вдосконалення. Укомплектування підрозділів змішаним складом, військовослужбовцями військової служби за контрактом і військовослужбовцями строкової служби, створює проблеми і неможливість для виконання єдиних програм. В СВ мають місце порушення термінів звільнення з військової служби військовослужбовців строкової служби, які повинні відповідати закінченню виконання програм бойової підготовки за навчальний рік і здачі контрольної перевірки. Сьогодні мають місце випадки, коли звільнення починається в першій половині жовтня при терміні 20 жовтня відповідно на момент перевірки підрозділ не може бути допущений до перевірки у зв'язку з неуккомплектованістю.

Невизначеність у термінах переходу на контрактну службу, призив на військову службу два рази на рік потребує комплексного підходу в організації бойової підготовки на даний час. Разом з тим постійна кадрова плінність військовослужбовців військової служби за контрактом не дає впевненості в тому, що наприкінці навчального року і на початку наступного підрозділи будуть залишатись у тому ж складі, як і на початок навчального циклу. Така ситуація складається внаслідок виконання контрактниками невластивих функцій: прибирання території, несення служби у внутрішніх нарядах, відсутність житла, низьке грошове утримання та інші. Тому розглядати питання щодо покращення стану БП шляхом зміни системи підготовки, без врахування нового комплексу проблем, які виникли в ході переходу на комплектування військових частин військовослужбовцями військової служби за контрактом, також неможливо.

Основні напрями та перспективи розвитку системи бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України. Отже, існуюча система підготовки потребує не стільки структурної, скільки змістовної перебудови, в першу чергу – за рахунок внесення відповідних змін до нормативно-правових документів з урахуванням децентралізації процесу військового навчання.

У зв'язку з цим з 2008 року в Командуванні СВ ЗС України у співпраці із військовими радниками компанії К'юбік (США) розпочались заходи зі здійснення відповідних трансформаційних процесів.

Проведення трансформування системи підготовки військ на сьогодні є одним із важливих напрямків роботи в СВ ЗС України, що безпосередньо пов'язано з реалізацією Указу Президента України «Про Стратегію національної безпеки України», виконанням Державної програми розвитку ЗС України на 2006-2011 роки, Стратегічного оборонного бюлетеня України на період до 2015 року, Білої Книги-2007 «Оборонна політика України», в положеннях яких визначено стратегічний курс нашої держави на інтеграцію до європейської і євроатлантичної систем безпеки.

Трансформація системи підготовки військ передбачає удосконалення складових системи підготовки військ і змісту керівництва підготовкою з метою підвищення ефективності військового навчання та рівня боєздатності військ. Вона є комплексною, що базується на аналізі відповідності існуючої системи підготовки військ сучасним вимогам та творчому використанні як вітчизняного досвіду, так і відповідного досвіду ЗС провідних країн світу.

Метою трансформації системи підготовки військ є створення у межах чинного законодавства України оновленої системи підготовки військ, яка повинна бути: орієнтованою на професійні ЗС; створеною з урахуванням принципів і стандартів підготовки й застосування органів військового управління, військових частин та підрозділів, прийнятих у ЗС провідних країн світу; ефективною в умовах прогнозованих ресурсних обмежень.

Основні заходи щодо трансформації системи підготовки військ орієнтовані на:

досягнення кінцевого результату трансформації системи підготовки військ;

створення передумов досягнення та підтримання необхідного рівня взаємосумісності сил і засобів СВ ЗС України, визначених для участі в Процесі планування та оцінки сил (заявлених до Спільного фонду оперативних сил і можливостей). Ці заходи охоплюють такі напрями діяльності:

уточнення розподілу повноважень (відповідальності) органів управління (штабів) з питань організації підготовки військ;

розроблення Концепції підготовки СВ ЗС України з урахуванням сучасних вимог до навченості (підготовки) військ та нових принципів організації підготовки військ;

визначення переліку нормативно-правових документів, які потребують внесення змін або скасування з урахуванням вимог Концепції підготовки військ СВ ЗС України;

створення централізованої системи узагальнення та впровадження досвіду підготовки і застосування військ;

впровадження у підготовку військ сучасних технологій;

удосконалення організації матеріально-технічного (логістичного) та фінансового забезпечення підготовки військ;

відпрацювання пропозицій до проекту Доктрини застосування ЗС України з урахуванням вимог щодо виконання завдань у складі багатонаціональних міжвидових угруповань військ під егідою ООН/ЄС/ НАТО;

адаптація існуючих та розробка нових керівних документів з питань підготовки військ, визначених для участі в багатонаціональних міжвидових угрупованнях;

інтеграція критеріїв визначення рівня боєздатності військ і порядку звітування про цей стан за стандартами НАТО до існуючої системи звітності.

Кінцевим результатом трансформації є створення такої системи підготовки СВ ЗС України, яка б забезпечувала досягнення й підтримання готовності військ до гарантованого виконання завдань, властивих сучасним збройним конфліктам, а також досягнення ними готовності до виконання функціональних обов'язків, бойових (спеціальних) та інших завдань у складі багатонаціональних міжвидових угруповань військ під егідою ООН/ЄС/ НАТО у межах чинного законодавства України. Така готовність досягається:

відповідністю організаційно-штатних структур органів військового управління (штабів), військових частин і підрозділів;

володінням військовослужбовцями англійською мовою;

використанням єдиних стандартів (критеріїв) підготовки, оцінки готовності військовослужбовців, органів військового управління (штабів) військових частин і підрозділів до виконання завдань за призначенням;

використанням єдиних доктрин (принципів) застосування військ;

відповідністю технічних характеристик озброєння, військової техніки, засобів зв'язку, спорядження тощо.

Необхідною умовою досягнення кінцевого результату є свідоме й творче відношення командирів (начальників) до визначення та виконання заходів трансформації, а також зміна старих (загальноприйнятих) стереотипів у підготовці військ.

Висновки

Таким чином, результати проведених досліджень дозволяють зробити висновок про те, що сучасна система БП СВ ЗС України потребує вдосконалення. Вона вимагає не стільки структурної, скільки змістовної перебудови організації БП, в першу чергу – за рахунок внесення відповідних змін до нормативно-правових документів; удосконалення організаційно-штатної структури органів військового управління та військ; визначення чітких стандартів підготовки військ; досягнення взаємосумісності з арміями провідних країн світу для виконання спільних завдань; проведення належного ресурсного забезпечення; розвиток навчальної матеріально-технічної бази; широкого забезпечення військ сучасними навчально-тренувальними засобами; впровадження сучасних зразків полігонного обладнання і вдосконалення методичного супроводу військ.

Список літератури

1. Кириченко С.О. Військовий вимір трансформації Збройних Сил України в контексті євроатлантичної інтеграції / С.О. Кириченко // *Наука і оборона*. – 2008. – №3. – С.33 – 36.
2. Свіда І.Ю. Трансформація системи бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України. Завдання щодо відпрацювання концепції підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України / І.Ю. Свіда // *Трансформація системи бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України. Завдання щодо відпрацювання концепції підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України: матеріали доповідей та повідомлень наук.-практ. конф. 17 липня 2008 р.* – Київ, 2008. – С. 5 – 6.
3. Пушняков А.С. Аналіз існуючої системи бойової підготовки Сухопутних військ та напрямки трансформації. Завдання щодо розробки концепції підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України / А.С. Пушняков // *Трансформація системи бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України. Завдання щодо відпрацювання концепції підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України: матеріали доповідей та повідомлень наук.-практ. конф. 17 липня 2008 р.* – Київ, 2008. – С. 14 – 18.
4. Руснак І.С. Проблеми модернізації та створення тренажно-моделювальних комплексів військового призначення / І.С. Руснак, В.Л. Шевченко // *Наука і оборона*. – 2002. – № 1. – С.32 – 39.
5. Руснак І.С., Шевченко В.Л., Артемов Ю.І. Методологічні засади створення інтегрованої навчально-тренувальної системи оперативної та бойової

підготовки військ // *Наука і оборона*. – 2002. – № 2. – С. 29-35.

6. Яковлев М.Ю. Роль та місце навчально-тренувальної бази у досягненні цілей бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України / М.Ю. Яковлев, С.О. Черв'яков, Г.В. Єфімов // *Збірка тез доповідей II Всеукраїнської науково-технічної конференції «Перспективи розвитку озброєння і військової техніки Сухопутних військ» (м. Львів, 28-29 квітня 2009 р.)*. – Л.: ЛІСВ НУ «ЛПІ», 2009. – С.23.

7. Обґрунтування номенклатури та потреби у сучасних навчально-тренажерних засобах для підготовки фахівців механізованих (танкових) підрозділів на період до 2015 року : звіт з НДР (заключний) : № 0109U004640. – Львів, 2009. – 142 с.

8. Обґрунтування номенклатури та потреби у сучасних навчально-тренажерних засобах для підготовки фахівців автомобільної служби на період до 2015 року : звіт з НДР (заключний) : № 0109U004644. – Львів, 2009. – 83 с.

9. Рекомендації з організації і методики проведення занять з бойової підготовки в механізованих і танкових підрозділах / Міністерство оборони. – Київ: МО, 2005. – 133 с.

10. Обґрунтування напрямків і розроблення рекомендацій щодо підвищення ефективності бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України : звіт з НДР (заключний) : № 0109U004639. – Л., 2009. – 70 с.

11. Мірошков В.М. Пропозиції щодо удосконалення системи оперативної підготовки Збройних Сил України / В.М. Мірошков // *Трансформація системи бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України. Завдання щодо відпрацювання концепції підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України: матеріали науково - практичної конференції 17 липня 2008 р.* – Київ, 2008. – С.17 – 18.

12. Нестеренко О.В. Аналіз існуючої системи підготовки бригади та шляхи її удосконалення / О.В. Нестеренко // *Трансформація системи бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України. Завдання щодо відпрацювання концепції підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України: матеріали науково - практичної конференції 17 липня 2008 р.* – Київ, 2008. – С.36 – 37.

13. Біла книга 2007. Оборонна політика України. – К. МО України, 2008. – 119с.

14. Ісаков М.А. Аналіз існуючої системи аналізу і узагальнення досвіду підготовки військ в об'єднаних збройних силах НАТО та Сухопутних військах Збройних Сил України / М.А. Ісаков, М.Ю. Яковлев, О.О. Хлопецький, Ю.І. Василів // *Системи озброєння та військової техніки*. – Харків, 2009. – № 4 (20). – С. 24-30.

15. Яковлев М.Ю. Система аналізу і узагальнення досвіду підготовки військ, як складова системи бойової підготовки / М.Ю. Яковлев, О.О. Хлопецький, М.А. Ісаков, А.Б. Крупкін // *Системи озброєння та військової техніки*. – Харків, 2009. – № 3 (19). – С. 29-32.

Надійшла до редакції 2.09.2009 р.

Рецензент: доктор технічних наук, старший науковий співробітник А.М. Зубков, Академія сухопутних військ, Львів.

СИСТЕМА БОЕВОЙ ПОДГОТОВКИ СУХОПУТНЫХ ВОЙСК ВООРУЖЕННЫХ СИЛ УКРАИНЫ: СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ, ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ

М.А. Исаков, М.Ю. Яковлев, Ю.О. Фтемов, О.О. Фуртес

В статье проведен анализ существующей системы подготовки Сухопутных войск Вооруженных Сил Украины, раскрыты основные проблемные вопросы, выявлены недостатки в ее организации и причины их возникновения, установлена необходимость трансформации системы подготовки войск. Основное внимание сосредоточено на изменениях в системе боевой подготовки с момента принятия Государственной программы развития Вооруженных Сил Украины на 2006-2011 годы. Рассмотрены основные направления и перспективы развития системы боевой подготовки Сухопутных войск Вооруженных Сил Украины.

Ключевые слова: боевая подготовка, Сухопутные войска, Вооруженные Силы Украины, программы боевой и командирской подготовки, трансформация.

SYSTEM OF COMBAT TRAINING OF THE ARMY OF ARMED FORCES OF UKRAINE: MODERN STATE, BASIC DIRECTIONS AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT

M. Isakov, M. Jakovlev, Y. Ftemov, O. Furtes

The article deals with the analysis of the existing system of training of the Army of Armed Forces of Ukraine; it also depicts main problems and reveals the drawbacks of its structure and causes for their origin; basic problem questions are exposed, found out failings in its organization and reasons of their origin; the article also determines the necessity of transformation of the system of training troops. The main attention is paid to changes in the system of combat training after the adoption of governmental programme of development of the Armed Forces of Ukraine for the years of 2006-2011. The article considers the main directions and perspectives of development of combat training system in the Armed Forces of Ukraine.

Key words: combat training, the Army, the Armed Forces of Ukraine, programmes of combat and command training, transformation.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Е. В. Лучук, В.Ю. Тимчук, М.В. Чорний

Академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Львів

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК: аналіз поглядів учасників спеціалізованої ВНТК

Академія сухопутних військ (АСВ) імені гетьмана Петра Сагайдачного вже втретє приймає у своїх стінах військових науковців, інженерів і фахівців, які не лише спроможні дати аналітичну оцінку стану озброєння та військової техніки (ОВТ) Сухопутних військ (СВ) Збройних Сил України (ЗСУ), бойовим можливостям їх (Збройних Сил) підрозділів, а й визначають напрямки подальших наукових досліджень і виконання необхідних оборонних замовлень.

Про це та інше в стислому аналізі III Всеукраїнської науково-технічної конференції (ВНТК) «Перспективи розвитку ОВТ СВ», яка проходила у Львові 13–14.04.2010 р.

Ключові слова: стан ОВТ СВ, перспективи розвитку, світові тенденції, методологічні питання підходу до створення ОВТ, пропозиції учасників ВНТК.

Вступ

ВНТК «Перспективи розвитку ОВТ Сухопутних військ» за короткий час зайняла вагоме місце у науковій діяльності фахівців ЗСУ та оборонно-промислового комплексу (ОПК).

Цього року до АСВ прибули представники

таких потужних і знаних установ (організацій) як Командування СВ ЗСУ, ЦНДІ ОВТ ЗСУ, Наукового центру бойового застосування РВіА СумДУ, військово-навчальних підрозділів СумДУ, НТУ «ХПІ» та ОНПУ, Метрологічного центру військових еталонів ЗСУ (Харків), ХКБМ ім. О. Морозова, ДП «Оризон-навігація», НУ «ЛПІ», львівських КБ